

**BOSHLANG‘ICH SINIF O‘QITUVCHILARINING KASBIY
IJODKORLIGINI INNOVATSION PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR
ASOSIDA SHAKLLANTIRISH****Mavlonova Gulshehra G‘ulomovna****Nizomiy nomidagi O‘zbekiston milliy pedagogika universiteti mustaqil
tadqiqotshisi****Annotatsiya**

Mazkur tezisda boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining kasbiy ijodkorligini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida shakllantirish masalasi nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilinadi. Zamonaviy ta‘lim tizimida pedagog shaxsining kreativligi, innovatsion fikrlashi hamda pedagogik jarayonni samarali tashkil etish kompetensiyasi muhim omil sifatida qaralmoqda. Tadqiqot davomida innovatsion pedagogik texnologiyalarning o‘qituvchining kasbiy rivojlanishiga ta‘siri, ijodiy faoliyatni rivojlantirish mexanizmlari hamda interaktiv metodlarning samaradorligi o‘rganildi..

Kalit so‘zlar: kasbiy ijodkorlik, innovatsion pedagogik texnologiyalar, boshlang‘ich ta‘lim, kreativ kompetensiya, pedagogik innovatsiya, interaktiv metodlar.

Zamonaviy jamiyat taraqqiyoti ta‘lim tizimining mazmuni va mohiyatini tubdan yangilash zaruratini yuzaga keltirmoqda. Globallashuv jarayonlari, axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi hamda bilimlar iqtisodiyotining shakllanishi pedagog shaxsiga nisbatan yangi professional talablarni belgilamoqda. Bugungi kunda o‘qituvchi faqat bilim beruvchi emas, balki ta‘lim jarayonini tashkil etuvchi, o‘quvchilarni mustaqil fikrlashga yo‘naltiruvchi, innovatsion g‘oyalarni amalga oshiruvchi hamda ijodiy muhit yaratuvchi mutaxassis sifatida qaralmoqda. Ayniqsa, boshlang‘ich ta‘lim bosqichida pedagogning kasbiy ijodkorligi alohida ahamiyat kasb etadi, chunki aynan ushbu davr o‘quvchi shaxsining intellektual va ijodiy rivojlanishida muhim bosqich hisoblanadi.

Boshlang‘ich sinf o‘qituvchisining kasbiy ijodkorligi pedagogik faoliyatni yangicha tashkil etish, ta‘lim jarayonida samarali metodlarni tanlash, o‘quvchilarning

2-Jild. 3-Son. Mart. 2026-yil

individual xususiyatlarini hisobga olish hamda ta'lim samaradorligini oshirishga qaratilgan ijodiy yondashuvda namoyon bo'ladi. An'anaviy o'qitish tizimida pedagog ko'proq tayyor bilimlarni uzatuvchi rolini bajargan bo'lsa, innovatsion ta'lim sharoitida u pedagogik jarayonning dizayneri, moderator va fasilitatori sifatida faoliyat yuritadi. Shu sababli pedagoglarning kasbiy tayyorgarligida ijodkorlikni rivojlantirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

Ilmiy adabiyotlarda kreativlik shaxsning yangilik yaratish qobiliyati, nostandart fikrlash hamda muammolarni original yechimlar asosida hal etish jarayoni sifatida talqin etiladi. Pedagogik faoliyatda kreativlik o'qituvchining darsni samarali tashkil etishi, o'quvchilarni faol o'rganishga jalb etishi hamda ta'lim jarayonini individuallashtirish imkonini beradi. Kreativ pedagog o'quvchilarning qiziqishlarini hisobga olgan holda ta'lim mazmunini moslashtira oladi, pedagogik vaziyatlarga tezkor javob beradi hamda o'z faoliyatini doimiy ravishda takomillashtirib boradi.

Innovatsion pedagogik texnologiyalar kasbiy ijodkorlikni shakllantirishning muhim vositasi hisoblanadi. Ushbu texnologiyalar pedagogik jarayonni modernizatsiya qilish, o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash hamda ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Interaktiv metodlar pedagog va o'quvchi o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirib, ta'lim jarayonini dialogik xarakterga olib keladi. "Aqliy hujum", "Klaster", "Insert", "Rol o'ynash", "Debat", "Case-study" kabi metodlar pedagogning ijodiy yondashuvini rivojlantirishda samarali hisoblanadi. Ushbu metodlardan foydalanish o'qituvchini tayyor ssenariy asosida ishlashdan chiqarib, pedagogik faoliyatga ijodiy yondashishga undaydi.

Loyiha asosida o'qitish texnologiyasi boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy ijodkorligini rivojlantirishda alohida o'rin tutadi. Loyiha faoliyati pedagogni rejalashtirish, muammoni aniqlash, maqsad qo'yish, natijani baholash hamda refleksiya jarayonlariga faol jalb etadi. Bu esa o'qituvchining pedagogik tafakkurini kengaytirib, kasbiy mustaqilligini oshiradi. Loyiha asosidagi faoliyat pedagogni ijodiy qarorlar qabul qilishga undaydi hamda ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlarni qo'llash imkonini beradi.

Muammoli ta'lim texnologiyasi pedagogning analitik va kreativ fikrlashini rivojlantiradi. Dars jarayonida muammoli vaziyatlarni yaratish pedagogdan pedagogik

vaziyatni tezkor baholashni, turli strategiyalarni qo‘llashni hamda o‘quvchilarni izlanishga yo‘naltirishni talab qiladi. Natijada pedagogning kasbiy moslashuvchanligi ortadi va ijodiy yondashuvi shakllanadi.

Raqamli texnologiyalar zamonaviy ta‘lim muhitining ajralmas qismiga aylandi. Elektron platformalar, multimediali resurslar, interaktiv taqdimotlar va onlayn ta‘lim vositalari pedagogga ta‘lim jarayonini vizual, qiziqarli va individual tashkil etish imkonini beradi. Raqamli pedagogika o‘qituvchining kreativ imkoniyatlarini kengaytirib, yangi pedagogik g‘oyalar ishlab chiqishiga zamin yaratadi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish pedagogning innovatsion kompetensiyasini shakllantirib, kasbiy rivojlanish jarayonini jadallashtiradi.

Kuzatishlar shuni ko‘rsatadiki, innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta‘lim jarayonida pedagoglarning kasbiy faolligi ortadi, pedagogik tashabbuskorlik kuchayadi hamda o‘qituvchilarda doimiy kasbiy o‘sishga intilish shakllanadi. Bunday muhitda pedagog o‘z faoliyatini tahlil qiladi, yangi metodlarni sinab ko‘radi va pedagogik tajribasini boyitadi. Refleksiv faoliyat kasbiy ijodkorlikning muhim tarkibiy qismi bo‘lib, pedagogga o‘z faoliyatini baholash hamda takomillashtirish imkonini beradi.

Kasbiy ijodkorlikning rivojlanishi pedagogik muhit bilan chambarchas bog‘liq. Innovatsion ta‘lim muhiti pedagogning mustaqil faoliyatini qo‘llab-quvvatlaydi, hamkorlik madaniyatini rivojlantiradi hamda ijodiy tashabbuslarni rag‘batlantiradi. Ta‘lim jarayonida hamkorlik, ochiq muloqot va tajriba almashish pedagoglarning professional rivojlanishiga ijobiy ta‘sir ko‘rsatadi.

Shunday qilib, innovatsion pedagogik texnologiyalar boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining kasbiy ijodkorligini shakllantirishning samarali pedagogik mexanizmi hisoblanadi. Ular pedagogning kreativ tafakkurini rivojlantiradi, kasbiy kompetensiyalarini mustahkamlaydi hamda ta‘lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Zamonaviy pedagogni tayyorlash jarayonida innovatsion yondashuvlarni tizimli ravishda joriy etish, interaktiv metodlarni keng qo‘llash va raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish ustuvor yo‘nalish sifatida qaralishi zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Muslimov N. A. Kasbiy ta'lim nazariyasi. Toshkent: Fan, 2012.
2. Xodjayev B. X. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. Toshkent, 2016.
3. Ishmuhamedov R. J. Ta'limda innovatsion texnologiyalar. Toshkent, 2014.
4. Tolipov O'. Q., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar asoslari. Toshkent, 2015.
5. Guilford J. P. The Nature of Human Intelligence. New York, 1967.
6. Torrance E. P. Torrance Tests of Creative Thinking. Lexington, 1974.

